

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 sierpnia 2016 roku H. S. (1) wystąpiła przeciwko Miastu Ł. oraz (...) Spółce Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W. o zapłatę na jej rzecz kwot: 40.000 złotych tytułem zadośćuczynienia, 26.820 złotych tytułem odszkodowania oraz 40 złotych miesięcznie tytułem renty na zwiększone potrzeby płatnej do dnia 10 – go każdego miesiąca począwszy od dnia 1 lipca 2016 roku z tym zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego do wysokości dokonanej spłaty w związku z negatywnymi następstwami upadku w dniu 17 grudnia 2011 roku na nierównej nawierzchni chodnika, położonego w Ł. w okolicach skrzyżowania ulic (...). Jednocześnie powódka wniosła o ustalenie odpowiedzialności Miasta Ł. za mogące wystąpić w przyszłości następstwa zdarzenia, zasądzenie solidarnie od pozwanych na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, jak również zwolnienie od kosztów sądowych powyżej kwoty 500 złotych.

W odpowiedzi na pozew z dnia 6 października 2016 roku (...) Spółka Akcyjna V. (...) z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana, kwestionując zasadę odpowiedzialności, wskazała na brak wykazania przez powódkę, że do zdarzenia doszło w okolicznościach przez nią opisywanych, a nadto zawinonego niedochowania przez zarządcę drogi publicznej obowiązków związanych z utrzymaniem chodnika w należyтым stanie technicznym. Wreszcie zanegowała wysokość dochodzonych roszczeń, jako wygórowanych i nieodpowiadających ewentualnym następstwom zdarzenia.

W odpowiedzi na pozew z dnia 6 października 2016 roku Miasto Ł. wniosło o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska procesowego pozwany wskazał na nieudowodnienie faktycznego przebiegu zdarzenia z udziałem powódki, w szczególności rozbieżność między treścią pozwu, a treścią zgłoszenia szkody z dnia 14 października 2014 roku, które dotyczyło zupełnie innych okoliczności faktycznych. Z ostrożności procesowej podniósł brak zachowania należytej ostrożności przez pieszą, która mogła dostrzec nierówność i zapobiec upadkowi, a także nadmiernie wygórowaną wysokość sformułowanych żądań.

Pismem procesowym z dnia 25 października 2016 roku (...) Spółka Akcyjna V. (...) z siedzibą w W. podniósł zarzut przedawnienia dochodzonych roszczeń wskazując, że jego bieg rozpoczął się w dniu 24 marca 2011 roku (wydanie decyzji przez ubezpieczyciela) i nie został przerwany do dnia wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie.

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2018r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi zasądził od (...) Spółki Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W. na rzecz H. S. (2) kwotę 25.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami:

a.w stosunku do Miasta Ł. od dnia 6 listopada 2014 roku do dnia zapłaty;

b.w stosunku do (...) Spółki Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W. od dnia 3 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty, przy czym w wysokości odsetek ustawowych w okresie do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, a także z tym zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia w całości lub części przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego do wysokości dokonanej zapłaty.

Sąd I instancji zasądził od (...) Spółki Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W. na rzecz H. S. (2) kwotę 7.923 zł tytułem odszkodowania, z tym zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia w całości lub części przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego do wysokości dokonanej zapłaty.

W pozostałej części powództwo zostało oddalone.

Sąd I instancji zasądził solidarnie od (...) Spółki Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W. na rzecz H. S. (2) kwotę 109,33 zł tytułem kosztów procesu oraz nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych kwoty :

a) 2.684,61 zł od H. S. (2);

b) 2.579,35 zł solidarnie od (...) Spółki Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W..

Powódka wniosła apelację od powyższego rozstrzygnięcia w części tj.:

- w zakresie punktu 3 wyroku oddalającego powództwo w pozostałej części, tj. w zakresie kwoty 15.000 zł tytułem zadośćuczynienia i w zakresie odsetek ustawowych od kwoty 7923 zł tytułem odszkodowania od dnia 6 listopada 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

- w zakresie punktu 5a wyroku nakazującego pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi od H. skolimowskiej kwoty 2684,61 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Skarżąca zarzuciła rozstrzygnięciu:

1. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie:

a. art. 100 zd. 1 k.p.c. poprzez jego zastosowanie, a w konsekwencji art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nieodstąpienie przez Sąd od obciążania powódki kosztami sądowymi, w sytuacji, gdy w przedmiotowym postępowaniu zachodziły przesłanki uzasadniające nieobciążenie H. S. (2) w ogóle tymi kosztami (m. in. trudna sytuacja finansowa i zdrowotna powódki, brak możliwości obiektywnej oceny zasadności wysokości dochodzonego roszczenia – kwestia ta wymagała wiedzy specjalnej biegłych lekarzy sądowych);

b. art. 225 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nieotwarcie na nowo rozprawy zamkniętej przez sąd orzekający dniu 6 grudnia 2018r, w sytuacji, gdy, za otwarciem rozprawy przemawiała konieczność ochrony prawa stron, w tym zajęcia ostatecznego stanowiska w sprawie oraz wyjaśnienie wszystkich okoliczności wymagających wiadomości specjalnych, tj. uzupełnienie materiału dowodowego poprzez wydanie uzupełniającej opinii biegłego z zakresu ortopedii, który nie wypowiedział się w kwestii związku przyczynowego pomiędzy algo dystrofią a złamaniem z przemieszczeniem typu C. oraz powikłań po złamaniu typu C. w postaci zrośnięcia trzech kości śródreżca i powstania trwałej neuropatii wymagającej leczenia operacyjnego i prowadzącej do trwałego kalectwa,

c. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną w miejsce swobodnej ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegającą na zaniechaniu wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i ocenę tego materiału w sposób sprzeczny z zadami logiki i doświadczenia życiowego poprzez:

- pominięcie przy rozstrzyganiu sprawy zgłoszonego przez pełnomocnika powódki na terminie rozprawy w dniu 20 grudnia 2016r. żądania odsetek ustawowych i odsetek za opóźnienie w zakresie roszczenia odszkodowawczego,

-pominięcie przy rozstrzyganiu w przedmiocie zwrotu kosztów procesu trudnej sytuacji materialnej powódki

- pominięcie dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w tym oddalenie wniosku dowodowego powódki o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego z zakresu ortopedii pomimo zgłoszonych przez powódkę zastrzeżeń i uwag do opinii,

- pominięcie dowodu z opinii prywatnej dr chirurga ortopedy traumatologa D. Z.,

- wadliwe ustalenie, że powódka nie wymagała przeprowadzenia zabiegu operacyjnego, co jest sprzeczne ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym;

-niesłusznym oparciu się na konkluzjach eksperta z dziedziny ortopedii dr M. S. (1), przy błędnym założeniu, iż opinia ta nie był przedmiotem zarzutu ze strony powódki, w sytuacji, gdy obie strony podnosiły szereg uwag i zastrzeżeń do opinii;

- błędnym ustaleniu, że opinia ortopedy jest zbieżna z opinią biegłej z zakresu rehabilitacji medycznej;

d. art. 217 k.p.c., art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego z zakresu ortopedii;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

a. art. 481 k.c. w zw. art. 444 § 1 k.c. poprzez ich niezastosowanie i zasądzenie odsetek ustawowych oraz odsetek wystawowych za opóźnienie od kwoty zasadzonej powódce tytułem odszkodowanie 7923 zł, w sytuacji, gdy strona powodowa na terminie rozprawy w dniu 20 grudnia 2016r. sprecyzowała powództwo w zakresie żądania odsetek w zakresie roszczenia o odszkodowanie i roszczenia o zadośćuczynienie;

b. art. 445 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na niewłaściwej interpretacji pojęcia „odpowiedniego” zadośćuczynienia w rozumieniu powyższego przepisu, co w konsekwencji doprowadziło, do zasądzenia rażąco zaniżonego zadośćuczynienia;

c. pkt.122b rozporządzenia (...) z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu.

W konkluzji skarżąca wniosła o:

1. dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego ortopedy na okoliczność określenia prawidłowego trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki ewentualnie dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego ze specjalnością ortopedii,

2.dopuszczenie dowodu z zeznań świadka dr D. Z. na okoliczność aktualnie występujących u powódki dolegliwości po przebyтым złamaniu;

3.zasądzenia od pozwanych na rzecz powódki dalszej kwoty 15000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 listopada 2014r. do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia w całości lub w części przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego do wysokości dokonanej zapłaty;

4.zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki odsetek za opóźnienie od kwoty (...) z od dnia 6 listopada 2014r. do dnia zapłaty;

5 zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki kosztów postępowania za I i II instancję w tym kosztów zastępstw procesowego według norm przepisanych.

Ewentualnie skarżąca wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Z ostrożności prośna wypadek nieuwzględnienia żądań powódki zawartych w apelacji o nieobciążanie powódki kosztami postępowania za II instancję.

W odpowiedzi ani apelację Miasto Ł. wniosło o oddalenie apelacji i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Wbrew zarzutom skarżącej podniesionym apelacji, Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego i trafnie określił konsekwencje z nich wynikające.

Ustalenia stanu faktycznego poczynione przez Sąd I instancji, Sąd Okręgowy przyjmuje za własne, bez konieczności ponownego ich przytaczania.

W szczególności, nie znajduje żadnego uzasadnienia zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 233 § 1 k.p.c.

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń w zakresie rozmiaru uszczerbku na zdrowiu, jakiego doznała powódka w wyniku urazu. Ustalenia Sądu I instancji znajdują pełne oparcie w zebranych materiale dowodowym, ocenionym bez przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów wyznaczonych dyspozycją art.233 § 1 k.p.c.

W rozpoznawanej sprawie powódka była badana przez biegłego sądowego M. S. (1) - specjalistę z zakresu chirurgii urazowej i ortopedycznej. Biegły wydał w tej sprawie opinię pisemną oraz dwie opinie uzupełniające, w których odniósł się do wszystkich zarzutów podnoszonych przez powódkę. W opinii uzupełniającej z dnia 21 maja 2018r. (-k. 331-322) biegły wskazał, że powódka była kierowana na zabieg operacyjny z powodu cieśnin nadgarstka prawego, którą biegły uznał za chorobę samoistną, bez związku przyczynowo – skutkowego z wypadkiem. Skierowanie na zabieg operacyjny związane było ze schorzeniem samoistnym – zespołem cieśnin nadgarstka. Jak wynika z opinii biegłego, zespół cieśnin nadgarstka nie powoduje upośledzenia funkcji ruchowej nadgarstka, a objawia się drętwieniem i mrowieniem palców. Zabieg operacyjny zespołu cieśnin nadgarstka nie spowoduje poprawy utrwalonego ograniczenia ruchomości. Biegły sądowy zapoznał się z treścią pisma sporządzonego przez lekarza chirurga ortopedy traumatologa załączonego do pisma powódki z dnia 1 lipca 2018r D. Z. (pismo –k. 348). Po zapoznaniu się w treścią tego pisma biegły podtrzymał stanowisko zaprezentowane w opinii pisemnej i opinii uzupełniającej. Biegły stwierdził, że występujący u powódki zespół cieśni nadgarstka jest schorzeniem samoistnym (opinia biegłego M. S. –k. 354).

W tej sytuacji, zasadnie Sąd I instancji dokonał ustaleń stanu faktycznego w zakresie stopnia trwałego uszczerbku na zdrowi powódki, na poziomie 10 % w oparciu o pkt 122 a rozporządzenia (...) z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu.

Wbrew zarzutom skarżącej podniesionym w apelacji, opinia biegłego M. S. (1) w zakresie ustalenia stopnia trwałego uszczerbku na zdrowi powódki, pozostającego w adekwatnym związku przyczynowym z urazem, nie pozostaje w sprzeczności z opinią G. B., która także określiła stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki na 10 % w oparciu o punkt 122 a.powołanego rozporządzenia (opinia uzupełniająca –k. 278).

W uzupełniającej opinii złożonej na rozprawie w dniu 21 czerwca 2018r. (-k. 341) biegła podtrzymała opinię w zakresie 10 % trwałego uszczerbku na zdrowi powódki i wprost zeznała, że u powódki nie można mówić o zniekształceniu kończyny ani o zaburzeniach troficznych. W tej sytuacji zarówno biegła G. B. jak i biegły M. S. (1) wskazywali na występujący u powódki trwały uszczerbek na zdrowiu w oparciu o punkt 122 a powołanego rozporządzenia (...) z dnia 18 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu.

Tym samym zarzut naruszenia prawa materialnego w zakresie naruszenia przez Sąd I instancji pkt 122 b rozporządzenia (...) z dnia 18 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu jest całkowicie bezzasadny, gdyż przepis ten nie miał w sprawie zastosowania. Wskazywany przez powódkę zapis punktu 122 b rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania dotyczy wyłącznie przypadków znacznego zniekształcenia, dużego ograniczenia ruchomości oraz zmian wtórnych (troficznych, krążeniowych itp.), a więc niemających odniesienia do stanu zdrowia powódki, co wprost wskazała biegła z zakresu rehabilitacji medycznej w ramach uzupełniającej ustnej opinii (k.341).

Bezzasadny jest także zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 217 k.p.c., art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 wz. z art. 286 k.p.c.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji zasadnie oddalił wniosek dowodowy strony powodowej o dalsze uzupełnienie opinii z zakresu ortopedii gdyż, w istocie, podnoszone zarzuty były już przedmiotem omówienia ze strony biegłego M. S. (1), który wszechstronnie wyjaśnił wszelkie okoliczności istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia.

Z tej też przyczyny Sąd Okręgowy nie uwzględnił wniosku dowodowego zgłoszonego w apelacji w zakresie dopuszczenia dowodu z uzupełniającej opinii biegłego ortopedy na okoliczność ustalenia trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki.

Sąd Okręgowy w pełni podziela pogląd zaprezentowany przez Sąd I instancji, że brak jest podstaw do przyjęcia, iż sąd jest zobowiązany dopuścić dowód z opinii kolejnego biegłego w każdym przypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony domagającej się takiego uzupełnienia postępowania dowodowego. Samo niezadowolenie strony z przygotowanego już opracowania nie jest dostatecznym powodem do uwzględnienia wniosku o dopuszczenie dowodu z kolejnego biegłego.

Zasadnie także Sąd I instancji pominął złożone przez powódkę oświadczenie sygnowane podpisem lekarza ortopedy D. Z. (-k. 348). Rację ma Sąd I instancji, że dokument tego typu mógł być traktowany, co najwyżej, jako opinia prywatna wydana na zlecenie powódki.

Biegły sądowy, które badał powódkę zapoznał się z treścią oświadczenia lekarza D. Z. i w dalszym ciągu podtrzymywał swoją opinię. Zgodzić należy się z Sądem I instancji, że prezentowane przez powódkę oświadczenia lekarza D. Z. nie wykraczają w żaden sposób poza przedstawienie teoretycznych rozważań dotyczących następstw związanych z zespołem (...) bez jakiegokolwiek odwołania się do indywidualnego przypadku niniejszej sprawy. Trudno, zatem nadać im większą moc w zakresie próby podważenia treści ekspertyzy biegłego M. S. (1).

Sąd Okręgowy na podstawie art. 381 k.p.c. pominął wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka D. Z.. Tego rodzaju wniosek dowodowy powódka mogła zgłosić w toku postępowania przez Sądem I instancji.

Nie znajduje także uzasadnienia zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 225 k.p.c. Zgodzić należy się z Sądem I instancji, że w rozpoznawanej sprawie nie było wystarczających podstaw do otwarcia zamkniętej rozprawy na nowo. Z zapisu w formie obrazu i dźwięku rozprawy z dnia 6 grudnia 2018 roku wynika, wprost, że Przewodniczący zarządził jej wywołanie o godzinie 9: 00: 45, a faktycznie została ona wywołana na korytarzu sądowym przez protokolanta 16 sekund później (godzina 9: 01: 01), a więc zgodnie z przewidywanym planem jej rozpoczęcia (sprawa wyterminowana na godzinę 9: 00 w sali 305, co potwierdzają skierowane do stron zawiadomienia). Na nagraniu protokołu rozprawy widać, jak protokolant otwiera szeroko drzwi od sali rozpraw i słychać jak głośno wywołuje sprawę.

W tym stanie rzeczy brak jest podstaw do twierdzenia, że rozprawa nie została wywołana.

Brak jest również podstaw do twierdzenia, że Sąd I instancji naruszył przepis art. 100 k.p.c. i błędnie niezastosował regulacji zawartej w art. 102 k.p.c. W zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Powódka pomija, że w toku postępowania przez Sądem I instancji była reprezentowana przez fachowego pełnomocnika. Nadto, Sąd I instancji zasądził na rzecz powódki świadczenie w kwocie przekraczającej 30.000 zł. Sam charakter dochodzonego roszczenia nie jest wystarczający do zastosowania regulacji objętej dyspozycją art. 102 k.p.c.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w zakresie orzeczenia o kosztach postępowania za I instancję nie zachodziły szczególne okoliczności, które uzasadniałyby zastosowanie zasady słuszności do rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Bezzasadne są także zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego w tym art. 481 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c.

W rozpoznawanej sprawie powódka w pozwie nie zawarła żądania odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty dochodzonego zadośćuczynienia i odszkodowania (pozew –k. 3.). Natomiast na rozprawie w dniu 20 grudnia 2016r. pełnomocnik powódki złożyła wniosek o zasądzenie zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie (zapis audio video protokołu rozprawy 00: 01: 33 do 00: 02: 02 – płyta k.472) . Pełnomocnik powódki nie zgłosiła żądania zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie od dochodzonego odszkodowania.

W tej sytuacji nie było żadnych podstaw do żądania zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty zasądzonego na rzecz powódki odszkodowania.

Bezzasadny jest także zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 445 § 1 k.c.

Wbrew twierdzeniom skarżącej, ustalenie należnego powódce zadośćuczynienie na poziomie 25.000 zł stanowiło zadośćuczynienie odpowiednie w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. i nie miało charakteru zadośćuczynienia rażąco zaniżonego.

Sąd I instancji ustalając wysokość zadośćuczynienia miał na względzie stopień trwałego uszczerbku na zdrowi powódki pozostający w adekwatnym związku przyczynowym z doznany urazem, dość długi okres odczuwanych cierpień fizycznych, długotrwały okres leczenia jak również to, że powódka musiała korzystać z pomocy osób trzecich.

Zgodzić należy się w pełni z Sądem I instancji, że zadośćuczynienie określona na poziomie 25.000 zł uwzględnia jego kompensacyjny charakter, przedstawia ekonomicznie odczuwalną wartość i nie jest nadmierne w świetle aktualnych stosunków majątkowych.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy oddalił apelację, jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.